

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **K. R. K.,** zastoupený Mgr. Milanem Musilem, advokátem se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 12. 2007, č. j. OAM-405/VL-07-P07-2006, ve věci mezinárodní ochrany, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 5. 2011, č. j. 32 Az 44/2008 – 268,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 5. 2011, č. j. 32 Az 44/2008 - 268, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadl shora označený pravomocný rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), jímž bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 27. 12. 2007, č. j. OAM-405/VL-07-P07-2006, a to ve výroku, kterým nebyl žalobci udělen azyl podle § 12, § 13, § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném v rozhodné době.

Napadeným rozsudkem krajský soud přezkoumal výše citované rozhodnutí stěžovatele a podle § 78 odst. 1 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), toto rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení; vycházel přitom ze závěrů učiněných Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 25. 2. 2010, č. j. 9 Azs 41/2009 - 167, kterým byl zrušen předchozí rozsudek krajského soudu v dané věci ze dne 11. 5. 2009, č. j. 32 Az 44/2008 - 99, jímž byla podaná žaloba původně zamítnuta.

Podstatou zmíněného zrušovacího rozsudku Nejvyššího správního soudu bylo to, že krajský soud pochybil, pokud nijak neposuzoval spojitost mezi jednáním maoistů (odvedení žalobce do jejich tábora a vystavení hrozbě trestu smrti) a jednotlivými azylově relevantními důvody, zejména politickým přesvědčením žalobce. V dalším řízení se tedy krajský soud soustředil především na toto posouzení a po doplnění dokazování a vyhodnocení listin předložených žalobcem přehodnotil své původní stanovisko a dospěl k závěru, že žalobce může mít odůvodněný strach z pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Krajský soud proto napadené rozhodnutí stěžovatele zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení s tím, že v něm vyhodnotí závěry učiněné Nejvyšším správním soudem a ve světle judikatury, zpráv o zemi původu a provedených důkazů vydá nové rozhodnutí. Rozhodnutí stěžovatele však zrušil pouze ve vztahu k výroku o neudělení azylu, nikoli ve vztahu k dalšímu výroku, dle kterého se žalobci uděluje doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu, a to na 12 měsíců ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

V podané kasační stížnosti uplatnil stěžovatel důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a napadl právě to, že krajský soud zrušil jeho rozhodnutí toliko ve výroku o neudělení azylu a ponechal nezrušený výrok o udělení doplňkové ochrany, což pokládá za procesní exces odporující konstantní judikatuře a zakládající nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu.

V tomto ohledu stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2008, č. j. 7 Azs 78/2007 - 94, dostupný z www.nssoud.cz, stejně jako i další citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, dle kterého: „*Výrok, že se na cizince vztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, bez výroku o neudělení nebo odnětí azylu tedy nemůže z právního hlediska samostatně obstát. Rozhodování podle ustanovení § 91 zákona o azylu je totiž závislé na posouzení primární otázky řízení, tj. zda bude účastníku řízení azyl udělen či nikoli. Nelze tudíž rozsudkem krajského soudu zrušit rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu výroku týkajícího se neudělení azylu, aniž by zároveň nebyl zrušen výrok o tom, zda se na žadatele o azyl vztahuje či nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Tato provázanost však neplatí naopak*". Ke stejnému právnímu názoru dospěl již dříve rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. 5. 2006,

č. j. 8 Azs 21/2006 - 164, přičemž použitelnost uvedené judikatury, která se vztahuje k institutu překážky vycestování, i na institut doplňkové ochrany lze dle stěžovatele dovodit např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78.

Dle stěžovatele tak při zrušení rozhodnutí ve výroku o neudělení azylu musí krajský soud zrušit i výrok o doplňkové ochraně, čímž se v daném případě krajský soud neřídil; tím způsobil kolizi existujícího výroku o udělení doplňkové ochrany a možného výroku o udělení azylu, což stěžovatel považuje za zásadní a právně neřešitelný problém, neboť nelze udělit najednou obě uvedené formy mezinárodní ochrany. Současně stěžovatel poznamenal, že si žalobce v zákonem stanovené lhůtě nepožádal o prodloužení doplňkové ochrany a doba její platnosti u něho tudíž zanikla ke dni 29. 1. 2009. Postup krajského soudu tak postrádá jakoukoli relevanci i v případě, že by byl veden snahou nerušit část rozhodnutí, která byla pro žalobce příznivá, neboť tato se v důsledku plynutí času a nečinnosti žalobce stala obsoletní. Krajský soud měl tedy zrušit celé rozhodnutí stěžovatele, a pokud tak neučinil, jedná se o zásadní právní pochybení, které by mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele a které vede k nezákonnosti napadeného rozsudku, jenž nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu; navíc nelze vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

Na základě toho je stěžovatel přesvědčen o naplnění důvodů přijatelnosti své kasační stížnosti, jak je vymezuje usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, a navrhuje proto, aby byla shledána přijatelnou a aby ji Nejvyšší správní soud v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů přezkoumal a napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve vyjádření k předložené kasační stížnosti žalobce předně poukázal na nepřípustnost kasační stížnosti podle ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. s tím, že krajský soud se v napadeném rozsudku nikterak neodchýlil od závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu projeveného v jeho zrušovacím rozsudku, který respektoval, a rozhodl jinak než ve svém původním rozsudku. Ostatně ani stěžovatel ve své kasační stížnosti nikterak nenamítá, že by se krajský soud závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu neřídil. Ohledně důvodu kasační stížnosti pak žalobce poznamenal, že soudní judikatura, z níž stěžovatel vychází, se týká výslovně překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu (ve znění účinném do 31. 8. 2006), nikoliv doplňkové ochrany, na kterou není v dané věci použitelná ani věcně přiléhavá, a to ani ve světle stěžovatelem zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78. Závěrem žalobce poukázal na to, že svojí žalobou napadal rozhodnutí stěžovatele toliko ve výroku, jímž mu nebyl udělen azyl (výrok o udělení doplňkové ochrany v tomto směru zůstal nedotčen), a proto podle § 75 odst. 2 s. ř. s. krajský soud postupoval zcela správně, pokud zrušil rozhodnutí

stěžovatele pouze ve výroku o neudělení azylu. Současně s odkazem na to, že mu byla doplňková ochrana udělena jen na dobu jednoho roku, uvedl, že stěžovateli v tuto chvíli nic nebrání tomu, aby nově rozhodl jak o udělení azylu, tak v otázce doplňkové ochrany.

Žalobce tedy považuje kasační stížnost za nepřípustnou a nad rámec toho i za zcela nedůvodnou, a proto navrhuje, aby ji Nejvyšší správní soud odmítl (jako nepřípustnou), příp. zamítl (jako nedůvodnou).

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, za stěžovatele jedná osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Přípustnost kasační stížnosti je však vázána i na její důvody, pokud krajský soud rozhodoval o věci znovu poté, kdy byl jeho předchozí rozsudek Nejvyšším správním soudem zrušen, jak tomu bylo v nyní projednávané věci. Zrušujícím důvodem bylo zásadní pochybení krajského soudu, který svým postupem pominul posouzení azylově relevantních souvislostí mezi udáním maoistického vůdce, jež je žalobci připisováno, a jeho následným odvlečením do tábora maoistů, kde byl vystaven hrozbě trestu smrti.

Podle ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je totiž kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Možnost stěžovatele napadnout nové rozhodnutí krajského soudu tak byla omezena daným ustanovením, k jehož aplikaci se vyslovil i Ústavní soud, který ve svém nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, dostupném z http://nalus.usoud.cz, poukázal na to, že je jím zajištěno, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát vyslovil svůj právní názor závazný pro nižší soud, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil.

V projednávané věci se krajský soud právním názorem Nejvyššího správního soudu řídil a z tohoto pohledu tedy rozsudek krajského soudu skutečně napadat nelze. Lze ho ovšem napadat z důvodů jiných, neboť zásada nepřípustnosti kasačních stížností je prolomena nejen v případech, kdy je namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozhodnutí; k tomu viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165, dle kterého: „*Ze zákazu opakované kasační stížnosti judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu. Dospěla k závěru, že toto ustanovení nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytýká*

nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Odmítnutí kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva".

Z toho vyplývá, že opakované kasační stížnosti se musí pohybovat v rámci již uvedeného zákonného ustanovení, anebo musí směřovat k právní otázce v první kasační stížnosti neřešené proto, že – zejména pro vadný procesní postup nebo vadu obsahu rozhodnutí krajského soudu – řešena být nemohla; to je případ i právě projednávané věci, neboť stěžovatelem nastolená otázka závislosti výroku o doplňkové ochraně a jeho oddělitelnosti od výroku o azylu představuje právní otázku, kterou v předchozím řízení o kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud neřešil a ani řešit nemohl, pokud krajský soud žalobu původně zamítl.

Kasační stížnost je tedy přípustná, neboť ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. limituje přípustnost jejího podání pouze ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzeným; opačný postup by znamenal neopodstatněné odmítnutí soudního přezkumu, jak již bylo zmíněno ve výše citovaném usnesení rozšířeného senátu.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*". Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*". Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

K tomu je třeba poznamenat, že i v případě, kdy je stěžovatelem Ministerstvo vnitra, jako je tomu v nyní souzené věci, lze považovat kasační stížnost za přijatelnou, pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu. Přijatelnost by byla konstatována bez ohledu na to, že by takovým pochybením krajský soud zásadně nemohl zasáhnout do hmotněprávního postavení stěžovatele. Trval-li by totiž Nejvyšší správní soud striktně na podmínkách uvedených výše, odmítal by veškeré kasační stížnosti podávané Ministerstvem vnitra z důvodu postupu krajského soudu v rozporu se zákonem či ustálenou soudní judikaturou jako nepřijatelné, neboť by neshledal dopad tohoto pochybení krajského soudu do hmotněprávního postavení Ministerstva vnitra. Takový přístup by dozajista nebyl žádoucí. V zájmu zajištění zákonného spravedlivého a předvídatelného rozhodování soudů je tedy třeba v případě, že krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu nebo pokud vážně pochybil při výkladu hmotného a procesního práva, považovat kasační stížnost podanou Ministerstvem vnitra za přijatelnou; viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59.

Ve světle výše uvedeného a po posouzení předložené kasační stížnosti z hlediska naznačených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že předestřená právní otázka oddělitelnosti výroku o udělení doplňkové ochrany a zrušení rozhodnutí stěžovatele pouze v části týkající se neudělení azylu si zasluhuje pozornosti z důvodu uvedeného sub 4) kritérií přijatelnosti, tj. pochybení krajského soudu, který nerespektoval dosavadní soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

Kasační stížnost proto byla shledána přijatelnou a Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Judikatura Nejvyššího správního soudu reprezentovaná především stěžovatelem zmíněným usnesením rozšířeného senátu ze dne 23. 5. 2006, č. j. 8 Azs 21/2006 - 164, a rozsudkem ze dne 28. 2. 2008, č. j. 7 Azs 78/2007 - 94, jednoznačně vymezila možnosti oddělitelnosti výroků o azylu a o překážkách

vycestování. Tyto možnosti vycházejí ze vzájemné provázanosti uvedených výroků a spočívají na klíčovém závěru, dle kterého je výrok o překážce vycestování závislým na výroku o azylu. Uvedená závislost se projevuje v tom směru, že pokud je v konkrétním případě rozhodnuto o udělení azylu žadateli, o překážce vycestování se již nerozhoduje; pokud je ovšem azyl neudělen, přichází na řadu posouzení a rozhodnutí o případném vztažení překážky vycestování na žadatele.

V souzené věci se sice nejedná o překážky vycestování, ale o doplňkovou ochranu, která byla do zákona o azylu zavedena s účinností od 1. 9. 2006 až novelou provedenou zákonem č. 165/2006 Sb., nicméně dle názoru Nejvyššího správního soudu lze shora uvedené závěry judikatury k překážkám vycestování použít a konstatovat jejich plnou přenositelnost i pro doplňkovou ochranu.

V případě překážek vycestování a doplňkové ochrany se nejedná o totožné instituty, avšak jejich podobnost je zřejmá, což ostatně konstatoval a poměrně podrobně rozebral i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78; v něm na závěr svého porovnání obou institutů výslovně konstatoval, že: „*...ačkoliv základní filozofie dřívějších překážek vycestování a dnešní doplňkové ochrany je shodná, a tudíž není důvodu paušálně odmítat aplikaci závěrů judikatury a doktríny k překážkám vycestování, je třeba při výkladu doplňkové ochrany věnovat pozornost všem nuancím a změnám, k nimž oproti úpravě překážek vycestování došlo*“.

Tyto změny a z nich plynoucí rozdíly mezi doplňkovou ochranou a překážkami vycestování lze přitom spatřovat zejména v samotném obsahu obou institutů, kdy se např. na překážky vycestování nevztahují vylučující klauzule nebo kdy jednotlivé typy újmy v případě překážek vycestování (§ 91 zákona o azylu ve znění do 31. 8. 2006) nevykazují stoprocentní shodu s jednotlivými typy vážné újmy u doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu ve znění od 1. 9. 2006); k těmto i dalším odlišnostem mezi oběma instituty blíže viz KOSAŘ, D., MOLEK, P., HONUSKOVÁ, V., JURMAN, M., LUPAČOVÁ, H. *Zákon o azylu. Komentář.* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 166 a násl.

Naznačené rozdíly tak na jedné straně nelze opomíjet ani podceňovat, avšak na druhé straně z nich také nelze dovodit žalobcem namítanou nemožnost použití dosavadní judikatury ohledně překážek vycestování pro potřeby doplňkové ochrany. Je třeba zaujmout postoj, který náležitě reflektuje naznačené rozdíly mezi překážkami vycestování a doplňkovou ochranou a který Nejvyšší správní soud pragmaticky formuloval v rozsudku ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, s tím, že: *jakkoli nelze shledat úplnou shodu mezi zněním bývalého § 91 a nynějšího § 14a zákona o azylu, tak v těch částech, kde takovou shodu shledat lze, je možno i po účinnosti zákona č. 165/2006 Sb. aplikovat právní názory vyslovené Nejvyšším správním soudem ve vztahu k dříve účinnému § 91 zákona o azylu*“.

Tak je tomu i v nyní posuzovaném případě, kdy není racionálního důvodu pro odklonění se od shora uvedené judikatury, která se vztahuje k překážkám vycestování a která jasně hovoří o závislosti výroku ohledně překážek vycestování v tom smyslu, že nemůže samostatně obstát bez výroku o neudělení nebo odnětí azylu. Konstrukce výroku rozhodnutí v daných věcech je totiž stále stejná a závisí na posouzení primární otázky řízení o udělení mezinárodní ochrany, tj. zda bude žadateli udělen azyl s tím, že teprve v případě, že tomu tak nebude, je na místě posouzení překážky vycestování, resp. doplňkové ochrany.

Nic na tom nemění ani změna § 28 zákona o azylu, který původně zněl tak, že: „*pokud bude rozhodnuto o neudělení nebo odnětí azylu, ministerstvo v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování (§ 91)*“, zatímco po provedené změně související se zavedením institutu doplňkové ochrany je jeho dikce v odstavci 1 následující: „*mezinárodní ochrana se udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně*“. Z uvedeného je zřejmý postup ministerstva vnitra při rozhodování ve věci mezinárodní ochrany, která se skládá ze dvou forem, a to azylu a doplňkové ochrany, přičemž posléze uvedená forma je formou jednoznačně subsidiární a zcela závislou na tom, zda byl žadateli udělen azyl či nikoliv; to lze dovodit i přímo z ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu, dle kterého je možné doplňkovou ochranu udělit pouze cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu.

Jinými slovy nesplnění podmínek pro udělení azylu je první, výchozí podmínkou, kterou je třeba splnit pro to, aby byla cizinci udělena doplňková ochrana. Z toho tedy jasně vyplývá posloupnost posuzování, jež začíná vždy úvahou o tom, zda lze žadateli udělit mezinárodní ochranu ve formě azylu, a až nebyly-li naplněny důvody pro udělení azylu, posuzuje se splnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany; srov. KOSAŘ, D., MOLEK, P., HONUSKOVÁ, V., JURMAN, M., LUPAČOVÁ, H. *Zákon o azylu. Komentář.* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 339.

Tento postup má logicky odraz také ve struktuře výroku rozhodnutí, které je v případě výroku o neudělení azylu opatřeno též dalším výrokem ohledně udělení či neudělení doplňkové ochrany. Výrok o udělení či neudělení doplňkové ochrany je tak výrokem závislým, a to v tom smyslu, že je podmíněn výrokem o neudělení azylu, případě o jeho odnětí (viz § 14a zákona o azylu). Nelze tudíž ze strany krajského soudu zrušit rozhodnutí ministerstva vnitra pouze v rozsahu výroku týkajícího se neudělení azylu bez toho, že by byl současně zrušen též výrok o udělení či neudělení doplňkové ochrany. Připuštění této možnosti, která v souzené věci nastala, by vedlo ke stěžovatelem namítané kolizi existujícího výroku o udělení doplňkové ochrany a případného výroku o udělení azylu, což by znamenalo popření základního koncepčního východiska mezinárodní ochrany jako takové, neboť nelze udělit obě její formy najednou; viz výše naznačená subsidiarita

doplňkové ochrany, jejímž cílem je poskytnutí ochrany pro osoby, které sice nesplňují podmínky pro udělení azylu, ale kteří zároveň vyžadují ochranu z důvodu nebezpečí hrozící vážné újmy. Doplňková ochrana je tedy subsidiární formou ochrany, což znamená, že nepředstavuje nahrazení nebo rozšíření institutu azylu, ale uplatní se pouze v případě, že žadatel o mezinárodní ochranu nesplňuje důvody pro udělení azylu.

Z toho dle názoru Nejvyššího správního soudu vyplývá, že existence výroku o udělení doplňkové ochrany by při případném udělení azylu byla nejen bezpředmětná, ale též nezákonná, a proto bylo na místě zrušit celý výrok rozhodnutí stěžovatele, byť žalobce napadal pouze výrok v části týkající se neudělení azylu.

Nejedná se přitom o zpochybnění dispoziční zásady, která ovládá správní soudnictví a která nachází svůj odraz v tom, že soud přezkoumá pouze napadené výroky rozhodnutí, a to v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Jde pouze o nutný důsledek toho, že výrok o udělení doplňkové ochrany je výrokem závislým na výroku o udělení, resp. neudělení azylu, a proto pokud krajský soud tento výrok ruší, musí s ním nevyhnutelně zrušit i výrok ohledně doplňkové ochrany. Je-li výrok rozhodnutí stěžovatele materiálně složen ze dvou relativně samostatných výroků, z nichž druhý (týkající se doplňkové ochrany) je závislý na existenci prvního (týkajícího se azylu), je jasné, že při zrušení prvního výroku je nutné zrušit i výrok druhý.

Pouze pro úplnost je pak třeba ještě poznamenat, že tato provázanost obou výroků a z ní plynoucí závislost výroku ohledně doplňkové ochrany je pouze jednosměrná a neplatí naopak, jak vyplývá i z analogické aplikace zmíněného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2006, č. j. 8 Azs 21/2006 - 164; to znamená, že soud ve správním soudnictví může zamítnout žalobu proti výroku o neudělení azylu a současně zrušit výrok o tom, že se žadateli neuděluje doplňková ochrana a v této části vrátit věc k dalšímu řízení správnímu orgánu.

Lze tedy shrnout, že požadované zrušení rozhodnutí stěžovatele ve vztahu k celému jeho výroku odpovídá posloupnosti posuzování a následnému konstruování výroků rozhodnutí o žádostech o udělení mezinárodní ochrany, jakož i dosavadní soudní judikatuře, která se sice vztahuje k překážkám vycestování, ale která je v tomto směru plně přenositelná též pro doplňkovou ochranu. Proto pokud krajský soud zrušil rozhodnutí stěžovatele toliko ve výroku, kterým žalobci nebyl udělen azyl a nikoli též ve výroku o udělení doplňkové ochrany, dopustil se zásadního pochybení, které nemůže zhojit ani skutečnost, že žalobci doplňková ochrana v průběhu času již zanikla, neboť soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

S ohledem na tyto skutečnosti Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven v odůvodnění tohoto rozhodnutí a který spočívá na tom, že pokud krajský soud zruší rozhodnutí ministerstva vnitra ve výroku o neudělení azylu, je nutno napadené rozhodnutí zrušit i ve výroku o doplňkové ochraně.

O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2011

JUDr. Radan Malík
předseda senátu